

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่สำคัญของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ต้องการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายรายหัวของการ
ปฐกศึกษาศึกษาในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระหว่างปีงบประมาณ 2521-2523 ว่ามีค่าใช้จ่ายรายหัวต่อ
ปีเท่าใด โดยแยกการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายรายหัวออกเป็น 2 วิธีคือ

วิธีที่ 1 วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายรายหัวในรูปของค่าดำเนินการ ค่าใช้จ่ายลงทุนประจำปีและ
งบกลาง

วิธีที่ 2 วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายรายหัวในรูปของค่าใช้จ่ายคงที่ และค่าใช้จ่ายแปรได้

การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายรายหัวทั้ง 2 วิธี ได้คำนวณค่าใช้จ่ายรายหัวของการปฐกศึกษาศึกษา
ตามแหล่งที่มาของเงิน โดยมีผลของการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายรายหัวที่สำคัญ พอสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายรายหัวประเภทค่าดำเนินการ ค่าใช้จ่ายลงทุนประจำปีและ
งบกลาง ระหว่างปีงบประมาณ 2521-2523 พบว่า ปีงบประมาณ 2521 คณะวิชาทางสาขาวิทยา-
ศาสตร์ มีค่าใช้จ่ายรายหัวรวม 30,205 บาท ประกอบด้วย ค่าดำเนินการรายหัว 24,077 บาท
ค่าใช้จ่ายลงทุนประจำปีรายหัว 4,803 บาท และงบกลางรายหัว 1,325 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ
79.71, 15.90 และ 4.39 ตามลำดับ

ส่วนคณะวิชาทางสาขาสังคมศาสตร์ มีค่าใช้จ่ายรายหัวรวม 14,061 บาท ประกอบ
ด้วยค่าดำเนินการรายหัว 11,329 บาท ค่าใช้จ่ายลงทุนประจำปีรายหัว 1,407 บาท และงบกลาง
รายหัว 1,325 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 80.57, 10.01 และ 9.42 ตามลำดับ

ส่วนคณะวิชาทางสาขามนุษยศาสตร์ มีค่าใช้จ่ายรายหัวรวม 17,459 บาท ประกอบ
ด้วย ค่าดำเนินการรายหัว 14,972 บาท ค่าใช้จ่ายลงทุนประจำปีรายหัว 1,162 บาท และงบ
กลางรายหัว 1,325 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 85.76, 6.66 และ 7.58 ตามลำดับ และมีค่าใช้จ่าย-
รายหัวของมหาวิทยาลัย 19,027 บาท ประกอบด้วยค่าดำเนินการรายหัว 15,411 บาท ค่าใช้-
จ่ายลงทุนประจำปีรายหัว 2,291 บาท และงบกลางรายหัว 1,325 บาท

ปีงบประมาณ 2522 คณะวิชาทางสาขาวิทยาศาสตร์ มีค่าใช้จ่ายรายหัวรวม 36,728
บาท ประกอบด้วย ค่าดำเนินการรายหัว 29,390 บาท ค่าใช้จ่ายลงทุนประจำปีรายหัว 5,974 บาท

และงบกลางรายหัว 1,364 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 80.02, 16.27 และ 3.71 ตามลำดับ

ส่วนคณะวิชาทางสาขาสังคมศาสตร์ มีค่าใช้จ่ายรายหัวรวม 16,625 บาท ประกอบด้วยค่าดำเนินการรายหัว 13,712 บาท ค่าใช้จ่ายลงทุนประจำปีรายหัว 1,549 บาท และงบกลางรายหัว 1,364 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 82.48, 9.32 และ 8.20 ตามลำดับ

ส่วนคณะวิชาทางสาขามนุษยศาสตร์ มีค่าใช้จ่ายรายหัวรวม 22,939 บาท ประกอบด้วยค่าดำเนินการรายหัว 20,151 บาท ค่าใช้จ่ายลงทุนประจำปีรายหัว 1,424 บาท และงบกลางรายหัว 1,364 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 87.85, 6.20 และ 5.95 ตามลำดับ และมีค่าใช้จ่ายรายหัวของมหาวิทยาลัย 22,898 บาท ประกอบด้วย ค่าดำเนินการรายหัว 18,771 บาท ค่าใช้จ่ายลงทุนประจำปีรายหัว 2,763 บาท และงบกลางรายหัว 1,364 บาท

ปีงบประมาณ 2523 พบว่า คณะวิชาทางสาขาวิทยาศาสตร์ มีค่าใช้จ่ายรายหัวรวม 41,155 บาท ประกอบด้วย ค่าดำเนินการรายหัว 32,550 บาท ค่าใช้จ่ายลงทุนประจำปีรายหัว 7,085 บาท และงบกลางรายหัว 1,520 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 79.09, 17.22 และ 3.69 ตามลำดับ

ส่วนคณะวิชาทางสาขาสังคมศาสตร์ มีค่าใช้จ่ายรายหัวรวม 18,329 บาท ประกอบด้วยค่าดำเนินการรายหัว 14,983 บาท ค่าใช้จ่ายลงทุนประจำปีรายหัว 1,826 บาท และงบกลางรายหัว 1,520 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 81.74, 9.97 และ 8.29 ตามลำดับ

ส่วนคณะวิชาทางสาขามนุษยศาสตร์ มีค่าใช้จ่ายรายหัวรวม 21,586 บาท ประกอบด้วยค่าดำเนินการรายหัว 18,488 บาท ค่าใช้จ่ายลงทุนประจำปีรายหัว 1,578 บาท และงบกลางรายหัว 1,520 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 85.65, 7.31 และ 7.04 ตามลำดับ และมีค่าใช้จ่ายรายหัวของมหาวิทยาลัย 24,108 บาท ประกอบด้วย ค่าดำเนินการรายหัว 20,247 บาท ค่าใช้จ่ายลงทุนประจำปีรายหัว 2,341 บาท และงบกลางรายหัว 1,520 บาท

2. ผลการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายรายหัวประเภทค่าใช้จ่ายคงที่ และค่าใช้จ่ายแปรได้ ระหว่างระหว่างปีงบประมาณ 2521-2523 พบว่า

ปีงบประมาณ 2521 คณะวิชาทางสาขาวิทยาศาสตร์ มีค่าใช้จ่ายรายหัวรวม 30,205 บาท ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายคงที่รายหัว 20,850 บาท และค่าใช้จ่ายแปรได้ 9,355 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 69.03 และ 30.97 ตามลำดับ

ส่วนคณะวิชาทางสาขาสังคมศาสตร์ มีค่าใช้จ่ายรายหัวรวม 14,061 บาท ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายคงที่ 9,260 บาท และค่าใช้จ่ายแปรได้ 4,801 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 65.86 และ 34.14 ตามลำดับ

ส่วนคณะวิชาทางสาขามนุษยศาสตร์ มีค่าใช้จ่ายรายหัวรวม 17,459 บาท ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายคงที่ 11,819 บาท และค่าใช้จ่ายแปรได้ 5,640 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 67.70 และ 32.30 ตามลำดับ และมีค่าใช้จ่ายรายหัวของมหาวิทยาลัย 19,027 บาท ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายคงที่ 12,795 บาท และค่าใช้จ่ายแปรได้ 6,232 บาท

ปีงบประมาณ 2522 พบว่า คณะวิชาทางสาขาวิทยาศาสตร์ มีค่าใช้จ่ายรายหัว 36,728 บาท ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายคงที่ 24,755 บาท และค่าใช้จ่ายแปรได้ 11,973 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 67.40 และ 32.60 ตามลำดับ

ส่วนคณะวิชาทางสาขาสังคมศาสตร์ มีค่าใช้จ่ายรายหัว 16,625 บาท ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายคงที่ 10,670 บาท และค่าใช้จ่ายแปรได้ 5,955 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 64.18 และ 35.82 ตามลำดับ

ส่วนคณะวิชาทางสาขามนุษยศาสตร์ มีค่าใช้จ่ายรายหัว 22,939 บาท ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายคงที่ 16,259 บาท และค่าใช้จ่ายแปรได้ 6,680 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 70.88 และ 29.12 ตามลำดับ และมีค่าใช้จ่ายรายหัวของมหาวิทยาลัย 22,898 บาท ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายคงที่ 15,244 บาท และค่าใช้จ่ายแปรได้ 7,654 บาท

ปีงบประมาณ 2523 พบว่า คณะวิชาทางสาขาวิทยาศาสตร์ มีค่าใช้จ่ายรายหัว 41,155 บาท ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายคงที่ 27,795 บาท และค่าใช้จ่ายแปรได้ 13,360 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 67.54 และ 32.46 ตามลำดับ

ส่วนคณะวิชาทางสาขาสังคมศาสตร์ มีค่าใช้จ่ายรายหัว 18,329 บาท ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายคงที่ 11,918 บาท และค่าใช้จ่ายแปรได้ 6,411 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 65.02 และ 34.98 ตามลำดับ

ส่วนคณะวิชาทางสาขามนุษยศาสตร์ มีค่าใช้จ่ายรายหัว 21,586 บาท ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายคงที่ 15,193 บาท และค่าใช้จ่ายแปรได้ 6,393 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 70.38 และ 29.62 ตามลำดับ และมีค่าใช้จ่ายรายหัวของมหาวิทยาลัย 24,108 บาท ประกอบด้วย ค่าใช้จ่าย

คงที่ 15,874 บาท และค่าใช้จ่ายแปรได้ 8,234 บาท

3. ค่าใช้จ่ายรายหัวของการบัณฑิตศึกษาที่คำนวณได้ เป็นไปตามสมมติฐานที่ว่า ค่าใช้จ่ายรายหัวของการบัณฑิตศึกษาของคณะวิชาทางสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ สูงกว่าค่าใช้จ่ายรายหัวของการบัณฑิตศึกษาของคณะวิชาทางสาขาสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์

4. เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายรายหัวของการบัณฑิตศึกษาที่คำนวณได้ กับดัชนีราคาผู้บริโภค ว่าค่าใช้จ่ายรายหัวที่เพิ่มขึ้นแต่ละปีนั้น เพิ่มขึ้นในอัตราเดียวกับดัชนีราคาผู้บริโภคที่เพิ่มขึ้นหรือไม่ โดยเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของแต่ละสาขาวิชา โดยกำหนดให้ค่าใช้จ่ายรายหัวของปีงบประมาณ 2521 เป็นฐานเท่ากับ 100 และดัชนีราคาผู้บริโภคสำหรับกรุงเทพมหานคร ในปี 2519 เป็นฐาน ผู้วิจัยจึงได้ปรับโดยในปี 2521 เป็นฐานเช่นเดียวกัน เพื่อจะได้เปรียบเทียบกันได้ โดยได้แสดงไว้ตามตารางดังนี้

ตารางเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายรายหัวกับดัชนีราคาผู้บริโภคสำหรับกรุงเทพมหานคร

ค่าใช้จ่าย	2521	2522	2523
ค่าใช้จ่ายรายหัวสาขา ศึกษาศาสตร์	100	121.59	136.25
ค่าใช้จ่ายรายหัวสาขาสังคมศาสตร์	100	118.23	130.35
ค่าใช้จ่ายรายหัวสาขามนุษยศาสตร์	100	131.38	123.64
ดัชนีราคาผู้บริโภคสำหรับกรุงเทพมหานคร	100	110.26	132.23

จากตารางดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ค่าใช้จ่ายรายหัวของทุกสาขาวิชาในปี 2522 เพิ่มขึ้นจากปี 2521 สูงกว่าการเพิ่มขึ้นของดัชนีราคาผู้บริโภค และในปี 2523 ค่าใช้จ่ายรายหัวของสาขาสังคมศาสตร์ และ ศึกษาศาสตร์ ใกล้เคียงกับดัชนีราคาผู้บริโภค แต่ของสาขามนุษยศาสตร์ต่ำกว่า อย่างไรก็ตาม การเปรียบเทียบดังกล่าวนี้ อาจให้ตัวเลขที่คลาดเคลื่อนไปบ้าง เพราะปีที่ใช้ในการคำนวณค่าใช้จ่ายรายหัวกับดัชนีราคาผู้บริโภคมีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ ใช้ปีงบประมาณกับปีปฏิทิน ดังนั้นการเปรียบเทียบนี้จึงเป็นเพียงการเปรียบเทียบให้เห็นถึงความสัมพันธ์เท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากการลงทุนทางด้านการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เป็นการลงทุนที่มีค่าใช้จ่ายสูงมาก เมื่อเทียบกับการลงทุนทางการศึกษาในระดับอื่น จากการวิเคราะห์การลงทุนเพื่อผลิตกำลังคนในระดับอุดมศึกษา ได้มีการวิเคราะห์ว่า ค่าใช้จ่ายในการผลิตนิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาสำหรับคณาจารย์ 1 คน เท่ากับค่าใช้จ่ายในการผลิตนักเรียนระดับประถมศึกษา 15 คน และค่าใช้จ่ายในการผลิตนิสิตนักศึกษาสาขาแพทยศาสตร์ 1 คน เท่ากับค่าใช้จ่ายในการผลิตนักเรียนระดับประถมศึกษา 49 คน⁹ เมื่อการลงทุนในระดับอุดมศึกษา เสียค่าใช้จ่ายสูงเช่นนี้ ก็ควรจะได้อภิปรายถึงผลตอบแทนจากการลงทุนว่าคุ้มหรือไม่ ในทางเศรษฐศาสตร์ นักเศรษฐศาสตร์ถือว่าการลงทุนทางการศึกษา เป็นการลงทุนที่หวังผลกำไร เช่นเดียวกับการลงทุนชนิดอื่น ๆ และกำไรที่ได้จากการลงทุนทางการศึกษานั้น ก็คือ ผลผลิตซึ่งได้จากกำลังคน อันจะนำมาซึ่งการเพิ่มกำลังผลิตภายในประเทศ ดังนั้น ในการผลิตนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ควรจะให้ความสนใจเกี่ยวกับการจัดการในระดับอุดมศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. การผลิตนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาวิชาใด ควรจะต้องพิจารณาความต้องการของสังคมและของประเทศ ว่าต้องการกำลังคนในสาขาวิชาใดในการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้เพื่อมิให้เกิดการสูญเสียในด้านการลงทุนทางการศึกษาที่ผลิตผู้สำเร็จการศึกษาออกมาแล้วเป็นผู้ว่างงาน ซึ่งควรจะได้มีการวิจัยสำรวจภาวะการว่างงานของผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีว่ามีจำนวนเท่าใด และการวางแผนการผลิตควรทำเป็นไร

2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาที่กำลังประกอบอาชีพ ว่าได้ทำงานในสาขาวิชาที่ได้ศึกษาเล่าเรียนหรือไม่ และได้ใช้ประโยชน์จากวิชาความรู้ที่ศึกษามากน้อยเพียงใด การทำงานมีอุปสรรคอะไรบ้าง นอกจากนั้นควรทำการประเมินผลจากนายจ้างด้วยว่า ผู้สำเร็จระดับบัณฑิตศึกษา เหล่านั้นมีความสามารถในการทำงานเพียงใด ความ

---

⁹Nicholas Benett, "Resource for Educational Expansion Reform and Transformation in Thailand." แปลโดย สัมทรง บัวสาย วารสารสภาการศึกษาแห่งประเทศไทย ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 ตุลาคม-พฤศจิกายน 2520 หน้า 68

สามารถในการตัดสินใจและภาวะความเป็นผู้นำ

3. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ของห้องเรียน อาคารสถานที่ อุปกรณ์ การเรียน การสอน และเทคโนโลยีทางการศึกษาอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัย ว่าคุ้มค่ากับค่าใช้จ่ายที่เสียไปหรือไม่ สำหรับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประไพพิศ โฉมทัศน์ศรีศักดิ์ ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ห้องเรียนในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2518 พบว่า อัตราการใช้ห้องเรียนสำหรับการศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรีรวมกันเท่ากับ 65.18% โดยกำหนดเกณฑ์การใช้อย่างมีประสิทธิภาพ 80% ซึ่งยังต่ำกว่าเกณฑ์อยู่ประมาณ 15% ดังนั้น ควรสนับสนุนให้มีการวิจัยในเรื่องนี้ต่อไป

4. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายรายหัวของการบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยอื่น ๆ เฉพาะในส่วนของค่าใช้จ่ายรายหัวจากเงินงบประมาณแผ่นดินเพื่อเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายรายหัวที่เกิดขึ้น สำหรับสาขาวิชาเดียวกันว่า มีค่าใช้จ่ายใกล้เคียงหรือแตกต่างกันอย่างไร หากมีค่าใช้จ่ายใกล้เคียงกัน อาจจะเป็นมาตรฐานของค่าใช้จ่ายรายหัวสำหรับการบัณฑิตศึกษาขึ้น ทั้งนี้ ควรพิจารณาเฉพาะค่าดำเนินการ 4 หมวด คือ หมวดค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าสาธารณูปโภค และค่าวัสดุ เนื่องจากค่าดำเนินการส่วนนี้ จะแปรเปลี่ยนไปตามจำนวนการผลิตนิสิตและอัตราเงินเพื่อ และควรมีการวิเคราะห์หาค่าใช้จ่ายรายหัวเป็นประจำทุกปี เพื่อให้ได้ผลที่สามารถนำมาใช้ในการวางแผน ให้เป็นที่ยอมรับและสามารถปฏิบัติได้ เพื่อจะใช้เป็นแนวทางในการของงบประมาณประจำปี ซึ่งจะช่วยให้มีการจัดสรรงบประมาณที่มีประสิทธิภาพกว่าที่เป็นอยู่ แต่ทุกมหาวิทยาลัยจะต้องมีการวางแผนเกี่ยวกับการผลิตและมีข้อมูลจำนวนนิสิตที่แน่นอนและเชื่อถือได้